

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ"
село Добротица, ул. "Добруджа" № 16
общ. СИТОВО, област СИЛИСТРА, GSM : 0888729644
e-mail: oudobrotica@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Златан Атанасов- Директор

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици е изработена в контекст на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Принципи

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес

- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване

Визия

Програмата за превенция на отпадане се основава на иновативно, гъвкаво и

личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение

Визията на ОУ „Отец Паисий“-с.Добротица като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците
- съчетаване на класно-урочни, извън-урочни и извънкласни форми на обучение и възпитание
- работа с талантиливи деца
- работа с деца в неравностойно социално положение
- работа с деца със специални образователни потребности
- работа с деца с различна етническа принадлежност
- уютна и функционална образователна среда

Идентификация на проблема

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, мотивацията на учениците за учебен труд, слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга в педагогическата колегия. В последно време се постигнаха добри резултати, като бе намален броя на отпадналите ученици в нашето училище, но се появила една друга категория ученици, които застрашени от отпадане. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в преобладаваща билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на оgramотвяване. Това от своя страна се явява в известна степен предпоставка за последващо затруднено обучение и развитие от V клас нагоре. Проблемът с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е по-силно изразен от V до VIII клас. Затова е нужно да се предприемат мерки от цялата педагогическа колегия със съдействието на ръководството.

Анализ на ситуацията

В началото на учебната 2018/2019 година в ОУ „Отец Паисий“- с. Добротица беше направена оценка на риска от отпадане на ученици от училището. Като рискови фактори, предшестващи отпадането, бяха идентифицирани:

- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище

SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

- Квалифицирани учители
- Интерактивни методи на обучение
- Извънкласни дейности
- Възможности за изява
- Създаване на приятелска среда
- Добра материална база
- Работа по проекти

Слаби страни:

- Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище-родители“
- Относително голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците

Възможности:

- кандидатстване по различни програми, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности
- ранно идентифициране на децата в риск
- нови форми за по-голямо ангажиране на родителите
- ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството
- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете
- разширяване на връзките с извънучилищните институции

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Липса на ефективни санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на част от населението
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на децата от училище
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от отпадане

Цели на програмата

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Под цели: Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност

- Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия /намаляване/
1. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
    - Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

МЕРКИ /ДЕЙНОСТИ/ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане / „ранен учебен неуспех“/.
  - 1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.
  - 1.2. Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.
  - 1.3. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.
    - 1.3.1. Разработване на наваксащи програми по съответните предмети.
    - 1.3.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
    - 1.3.3. Определяне на учители–наставници за учениците, живеещи в отдалечени от с. Добротица селища.
2. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.
  - 2.1. Откриване на силните страни на личността.
  - 2.2. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.
  - 2.3. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.
3. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
  - 3.1. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.
  - 3.2. Организиране на кампании, които до стигнат до родители и настойници.
  - 3.3. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.
  - 3.4. Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители и учителите.